

International
SOCIAL SCIENCES
STUDIES JOURNAL

SSSjournal (ISSN:2587-1587)

Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences

Vol:5, Issue:36
sssjournal.com

pp.2818-2826
ISSN:2587-1587

2019
sssjournal.info@gmail.com

Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) 02/04/2019 | The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) 10/06/2019
Published Date (Makale Yayın Tarihi) 10.06.2019

AÇIK ALAN REKREASYON ETKİNLİKLERİNİN SINIFLANDIRILMASI

CLASSIFICATION OF OUTDOOR RECREATION ACTIVITIES

Özgür ÇUKURLUÖZ

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, Ankara/TÜRKİYE

Prof.Dr. Akyay UYGUR

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, Ankara/TÜRKİYE

Article Type : Research Article/ Araştırma Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.1519>

Reference : Çukurluöz, Ö. & Uygur, A. (2019). "Açık Alan Rekreasyon Etkinliklerinin Sınıflandırılması", International Social Sciences Studies Journal, 5(36):2818-2826.

ÖZ

Türkiye’de rekreasyon alanı henüz yenidir. Gelişen teknoloji ve küreselleşmeyle birlikte rekreasyon faaliyetleri çeşitlenmekte ve artmaktadır. Bu çeşitliliği sınıflandırmak ve ayırtmak zorlaşmaktadır. Faaliyet çeşitliliği serbest zamanlarını verimli geçirmek isteyen bireylere farklı olanaklar sunmaktadır. Bu çeşitliliğin artması bireylerin hem fizyolojik hem de psikolojik olarak gelişmelerini sağlamaktadır. Her birey farklıdır. Farklı içsel ve dışsal motivasyonlar bireyleri çeşitli faaliyetlere yönlendirmektedir. Bireylerin ihtiyaçları da çeşitli açık alan rekreasyon faaliyetlerini belirlemektedir. Bu araştırmanın amacı rekreasyon alanıyla ilgili olarak yapılan araştırmaları inceleyerek, açık alan rekreasyon sınıflamasına uyan çalışmalarını tespit etmektir. Bu bağlamda tespit edilen açık alan rekreasyon faaliyetlerinin hangi faaliyet alanlarında yoğunlaştığını ve ihmal edilen açık alan rekreasyon faaliyetlerini tespit ederek önerilerde bulunmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Rekreasyon, Rekreasyon Sınıflandırması, Açık Alan Rekreasyonu

ABSTRACT

Recreation areas in Turkey is not new. With the developing technology and globalization, recreation activities are diversifying and increasing. It is difficult to classify and classify this diversity. The variety of activities offers different possibilities for individuals who want to spend their free time efficiently. The increase in this diversity enables individuals to develop both physiologically and psychologically. Each individual is different. Different internal and external motivations direct individuals to various activities. The needs of individuals also determine various outdoor recreation activities. The aim of this study is to investigate the researches related to the recreation area and to determine the studies that conform to the open field recreation classification. In this context, the identified open field is to determine which activities of the recreation activities are concentrated and to make suggestions by determining the neglected open field recreation activities.

Keywords: Recreation, Recreation Classification, Outdoor Recreation

1. GİRİŞ

Günümüzde rekreasyonla ilgili yürütülen eğitim ve uygulamalar günden güne artmaktadır. Dolayısıyla da faaliyet alanları çeşitlenmektedir. Bu çeşitlilik eğitim alanına yansımıştır. Şöyle ki üniversitelerde rekreasyon ile ilgili dersler verilmektedir. Aynı zamanda üniversitelerde spor, turizm, orman, peyzaj mimarlığı, çevre, şehir ve bölge planlama gibi pek çok alanda verilmektedir. Eğitim alanındaki bu kapsam ve bakış açısı kamu kurum ve kuruluşlarını da etkilemiştir. Kamu kurum ve kuruluşları rekreasyon kavramı üzerinde durmakta ve farklı olanaklar sunmaktadır. Rekreasyonda, istekli olma esastır. Çünkü bireyin istekli olarak belirlediği ve boş zamanını değerlendirdiği faaliyetleri kapsamaktadır. Bu faaliyetler, müzikal ve sportif faaliyetler, oyunlar, sanatsal faaliyetler, beceri gerektiren faaliyetler, doğal yaşam faaliyetleri, sosyo-kültürel faaliyetler olarak belirlenir ve bu başlıklar altında değerlendirilebilir. Dolayısıyla rekreasyon çeşitliliği bir çok farklı boyutta ele alınır. Bu noktadan hareketle alanda yapılan araştırmalar incelenmiş olup açık alan rekreasyon sınıflamasına dair araştırmalar belirlenmiştir. Yapılan araştırmaların hangi yönde olduğu belirlenmeye çalışılmıştır.

2. REKREASYON KAVRAMI

Sanayi devriminden sonra ortaya çıkan teknolojik gelişmeler, endüstrileşme ve çalışma hayatının iyileşmesi; sanayileşme öncesi dönemlere göre dinlenmek ve hoşça vakit geçirmek için ayrılan serbest zamanın süresini arttırmıştır. 19. yy savurganlık ve tembellik olarak ele alınan boş zamanlar, zamanla zihinsel, ruhsal ve bedensel olarak rahatlamayı sağlayan önemli bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla bireyler serbest zamanları içerisinde, günlük yaşamın monoton, rutin, disiplinli ve sıradan etkisinden kaçmak, dinlenmek ve eğlenmek için zaman ayırması rekreasyon kavramını ortaya çıkarmıştır(Çidam,2007:221).

Yaşamla ilgili bütün sorumluluklar tamamlandıktan sonra artan kalan serbest zamanlarda bireysel ve toplumsal olarak yapılan sportif, kültürel, sanatsal, sosyal, turistik aktivitelere rekreasyon denir (Karaküçük,2016:400).

Rekreasyon; bireylerin iş yaşamı dışında, özgür iradeleriyle kendilerinin geliştirmek ve yenilemek amacıyla gönüllü olarak katıldıkları serbest zaman aktiviteleridir. Rekreasyon aynı zamanda bireylerin bu serbest zaman sürecinde tüm yaptıklarını kapsamakta, bundan dolayıdır ki yalnız spor ve aktiviteler değil; aynı zamanda sosyal, zihinsel ve güdülenmeleri temelinde katıldıkları tüm etkinlikleri kapsamaktadır (Karaküçük,2016:132).

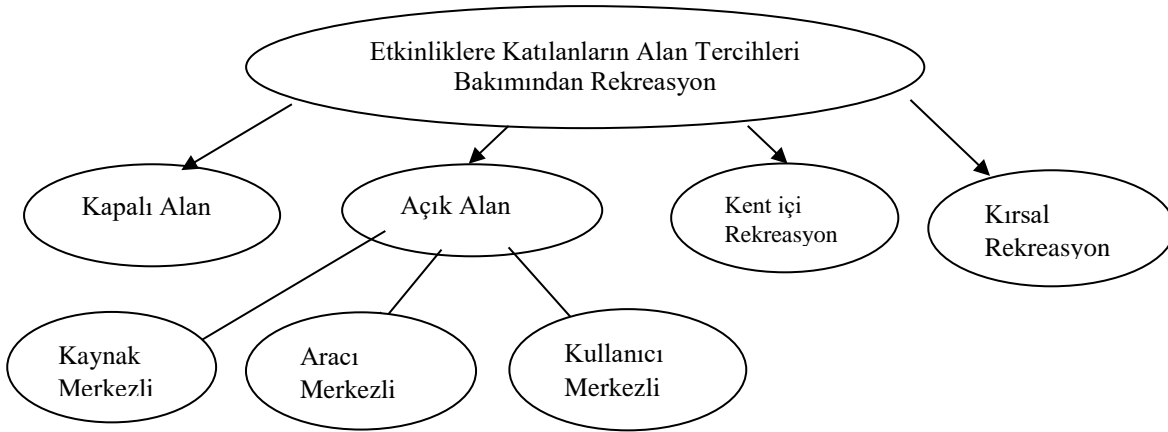
Rekreasyon etkinlikleri bireylere; mutluluk, huzur, tatmin, ruhsal dinginlik, karakter, rekabet etme gücü, zihinsel denge ve özgürlük kazandırır (Yaylı vd.,2014:11).

3. REKREASYON ‘UN SINIFLANDIRILMASI

Rekreasyon çeşitlerinin sınıflandırılmasında mekan, amaç, fonksiyon vb. kriterlerin önemi oldukça büyüktür. Bazı rekreasyon etkinlikleri birden fazla gruba girmektedir. Örneğin; televizyon izleme şeklindeki rekreasyon “pasif rekreasyon, kültürel rekreasyon, ev rekreasyonu” gibi birden fazla gruba girmektedir. Golf, kayak gibi etkinlikler; hem “açık alan rekreasyonu” hem de “sportif rekreasyon” grubunda yer almaktadır. Bu durumun nedeni rekreasyonun çok yönlü olmasından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla kesin bir sınıflandırma yapmak zordur(Hacıoğlu vd.,2009:37).

Hazar (1999:29) ‘ a göre boş zamanların değerlendirildiği mekan açısından rekreasyon çeşitleri iki gruba ayrılır. Bunlar: Açık alan rekreasyonu ve kapalı alan rekreasyonudur. Açık alan rekreasyonu, açık alanda yapılabilecek her türden boş zamanı verimli bir şekilde geçirme faaliyetleridir. Etkinliklerin; açık alanda yapılabilecek her türden sportif etkinlikler ve oyunlardır. Örnek verirse kayak, tırmanma, futbol, tenis, basketbol, golf; açık alanda sanatsal etkinlikler, açık hava müzikal etkinlikler, sergiler, resim yapmak, açık alanda gerçekleştirilen izcilik, kampçılık, avcılık, piknik, bahçe işleri, doğa incelemesi, doğayı koruma etkinliklerine katılmak açık alan rekreasyon etkinlikleridir.

Kocaeski vd. (2012:16)'ye göre etkinliklere katılanların alan tercihleri bakımından rekreasyon çeşitlerini 4 gruba ayırmaktadır.

Şekil: Bireylerin Alan Tercihleri Bakımından Rekreasyon Çeşitleri

Kaynak: Kocaeski, vd., (2012). **Boş Zaman ve Rekreasyon**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları,s.16.

Açık Alan Rekreasyon Etkinlikleri; Bir kapalı alan dışında, tamamıyla açık olan alanlarda yapılan, arazi kullanımını barındıran ve doğa ile baş başa kalarak yapılan boş zaman etkinlikleridir (Kocaeski vd.,2012:16).

Kaynak Merkezli Açık Alan Rekreasyonu; Kaynak merkezli açık alan rekreasyonu, bireylerin boş zaman faaliyetlerinin gerçekleştirmek üzere, insan eliyle yapımı gerçekleştirilmiş kapalı mekanların dışında, doğa içerisinde, doğal güzellikler, doğal oluşumlar ve doğal kaynakların insan tarafından kullanıma bağlı olarak gerçekleştirilen açık mekan rekreasyon çeşitidir(Argan vd.,2013:13).

Aracı Merkezli Açık Alan Rekreasyonu; Kaynak Merkezli Açık Alan Rekreasyonu ve Kullanıcı Merkezli Açık Alan Rekreasyonu Etkinliklerinin bileşkesidir. Bu kapsamda yapılan etkinliklerde bireyler genellikle Kaynak Merkezli rekreatif etkinlikler kullanırken Kullanıcı merkezli rekreatif etkinliklerde kullanılan araç ve gereçler kullanılır. Örneğin; milli parklar,tabiat koruma alanları ve benzeri alanlarda yapılan, su kayağı, kayak gezisi, kano, piknik yapma, yüzme, bisiklete binme koşu ve benzeridir(Yaylı vd.,2014:24).

Kullanıcı Merkezli Açık Alan Rekreasyonu; Ağırlıklı olarak insan eli ile şekil verilen bu alanlarda yapılan etkinlikler, kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler vb. kurumlar tarafından oluşturulan parklarda, eğlence alanlarında, konser salonlarında, hayvanat bahçelerinde, yüzme havuzlarında ve piknik alanlarında gerçekleştirilmektedir(Yaylı vd.,2014:24).

3.1.Açık Alan Rekreasyon Etkinliklerinin Sınıflandırılması

Başka bir sınıflandırma ise 2016 yılında 8.İnternational Mountain and Sport Conference' de Sheffield Hallam Sport Industry Research Center tarafında yapılan sınıflandırma şu şekildedir: *Arazide Yapılan Açık Alan Rekreasyon Etkinlikleri, Havada Yapılan Açık Alan Rekreasyon Etkinlikleri, Suda Yapılan Açık Alan Rekreasyon Etkinlikleri, Kayada Yapılan Açık Alan Rekreasyon Etkinlikleri, Tekerlekli Yapılan Açık Alan Rekreasyon Etkinlikleri, Karda-Buzda Yapılan Açık Alan Rekreasyon Etkinlikleri, Yeraltında Yapılan Açık Alan Rekreasyon Etkinlikleri* (Shibli,2016:8).

Açık alan rekreasyonu serbest zaman ve rekreasyon faaliyetleri içinde çoktandır varolmaktadır. Rekreasyon faaliyetleri doğanın bir parçasını kullanmaktadır. Bu bağlamda çeşitli aktivitelere sınıflandırılmaktadır. Bunlar: *Karada Yapılan Aktiviteler, Suda Yapılan Aktiviteler,Havada yapılan Aktiviteler ve Kar ve Buz üzerinde Yapılan Aktiviteler*. (İbrahim, H. And Cordes K.A.,2002:361).

3.1.1. Karada Yapılan Açık Alan Rekreasyon Etkinlikleri

Hikking, Trekking, Backpacking, Dağ bisikleti, Kampçılık, Dağcılık, Yön Bulma, Kuş gözlemciliği, Kanyoning, Spor tırmanışı, Deep Water Soloing, Geleneksel duvar tırmanışı, Tarih ve tarih öncesi alanları ziyaret, Açık hava müzelerini ziyaret, Ata binme, Dağ Koşusu, Arazide koşma, Bisiklete binme uzun yol bisikleti, Ağaç tırmanışı, Macera parkları, Piknik, Mağaracılık, İzcilik, Zirve yürüyüşü, Safari, Arazi taşıtı ile gezinti, Avcılık, Bahçe işleri, Çim kayağı, Yabanıl Hayat gözlem ve fotoğrafçılığı, Geleneksel yaşamı inceleme, Atıcılık, Kaykay, Paten, Highlining gibi faaliyetler karada yapılan etkinlikler olarak sınıflandırılır(Ardahan vd.,2017:132).

3.1.1.1. Doğa yürüyüşü

Güzel manzaralar ve doğanın içinde yürüyüştür. Her yaştan bireyin yapabileceği ve genelde doğal alanlarda yapılabilecek bir etkinliktir. Maliyeti azdır ve arkadaşlarla ,aileyle veya grup olarak gerçekleştirilebilir. Gece ise kamp yoktur. Kampı içermez(Ardahan vd.,2017:134).

3.1.1.2. Trekking

Trekking kavramı, en kısa ve net anlamıyla doğa yürüyüşü demektir. Daha çok dağlık bölgelerde, ormanlarda ve bu tarz yerlerde yapılmaktadır. Trekking, bir ekip çalışması olarak gerçekleştirilir ve ekibin başı, ekibe çeşitli komut ve direktifler vererek, ekibi tehlikelere karşı uyarmaktadır. Trekking sporunda en temel nokta, ekip düzeninin doğru bir şekilde sağlanmasıdır. Doğa yürüyüşlerinde bu düzen, tek kişilik sıra halinde meydana gelir. Ekipteki antrenör ya da en tecrübeli kişi, ekibin en başına geçerek ekibi yönetme görevini alır. Ekibin başındaki kişinin, yürüyüş rotasını belirleme, yürüyüşteki tempoyu ayarlama, mola süresini ve sıklığını seçme ve yürüyüş sırasında alınacak olan önlemleri belirtme gibi görevleri bulunmaktadır. Ulaşımın sadece yürüyerek yapılabildiği yerlerdeki uzun yürüyüşlerdir. Dünyanın her yerinde yapılabilir. Dağcılık sporunu içermez. Özellikle dağlık alanlar seçilir. Bir haftalık sürelerle yapılabileceği gibi uzun süreli zamanlarda da yapılabilir(www.wikipedia.org)

3.1.1.3. Backpacking

Backpacking, sırt çantası ile seyahattir. Sırt çantalı gezginlere de backpacker denir. Backpacking, “sırt çantalı seyahat” anlamında bir kelimedir. Başlı başına bir yaşam tarzıdır. **Düşük maliyetli ve bağımsız** bir seyahat biçimidir. Sırt çantalı seyahat yapan ve genellikle ucuz ülkeleri gezen kişilere de “backpacker” veya “sırt çantalı gezgin” adı verilir. “**Modern seyyah**” veya “modern Evliya Çelebi” olarak da tanımlanabilir. Kolayca gezebilmek için valiz veya bavul yerine sırt çantasının tercih edildiği “uzun süreli” seyahat alternatifinden biridir. Çok düşük maliyetli ve sırt çantası ile yapılan uluslararası ve şehirlerarası yapılan seyahatlerdir. Hikkingden farkı konaklanabilir. Sırt çantasında gece konaklayabileceği malzemeler bulunur(www.wikipedia.org).

3.1.1.4. Dağ Bisikleti

Diğer bisiklet türlerine göre çok daha yaygınlaşmış bisiklet tipidir. Kullanım rahatlığı, dengesi, kontrol edilebilirliği ve çeşitli zemin şartlarına uyumlu yapısı dağ bisikletlerinin yaygınlaşmasının temel sebeplerindendir. Türkiye'de hala kalburüstü dağ bisikleti sayısı çok olmasa da özellikle 2000'lerden sonra yaygınlaşmaya başlamıştır. Artık Türkiye'de de birçok çeşit ve markada dağ bisikletleri ve de dağ bisikleti malzemeleri bulunabilmektedir. Dağ bisikleti yapısı temel olarak "kadro", "maşa", "teker seti", "çekiş sistemi" ve "kontrol elemanları" ndan oluşur.(www.wikipedia.org)

3.1.1.5. Kampçılık

Doğa sporlarının ayrılmaz bir parçasıdır. İnsanda heyecan, coşku ve bazı anlarda ise bağımlılık yapar. Vahşi doğanın koynunda yapacağımız bir kamp aktivitesi esnasında öğrenecekleriniz kent yaşamınızı da oldukça kolaylaştıracaktır. Açık alan etkinlikleri içerisinde geniş bir yer alır.

Günümüzde oldukça popülerdir. Birçok etkinlikle bağlantılı olarak yapılabilir. Bir çok etkinliği barındırır(www.patikatrek.com).

3.1.1.6. Dağcılık

Tırmanış ve kampçılığı içinde barındıran, karada, karda ve buzda her mevsimde yapılan ve yarışma niteliği taşımayan bir spordur. Geniş bir yelpazede tırmanışı da içermektedir. Bu tırmanışlarda doğaya zarar verecek durumlar yaşanmamaktadır(Ardahan vd.,2017:136).

3.1.1.7. Yön Bulma

Doğada yön bulmanın farklı anlamlarını içerir. Pusula bulunmadan önce kuzey yıldızından, güneşten, bulutların hareketlerinden yola çıkarak yön bulma etkinliğidir.Yön bulma becerisini geliştirir(Ibrahim ve Cordes,2002:369).

3.1.1.8. Kuş Gözlemciliği

Kuş Gözlemciliği Öğrenme ve gözlemi içeriğinde barındıran en yaygın olanıdır. Kuşlara yeterince yaklaşmak mümkün olmadığı için dürbün, yakın gözlem yapmayı sağlayan en temel araçtır. Açık alanlarda, uzak mesafelerde bu amaca yönelik olarak yapılmış olan teleskoplar da çok yararlı olurlar. Gözlem süresince kayıt tutmaya yarayan bir not defteri unutulmamalıdır. Ayrıca kuş türlerinin bulunduğu bir rehber kitap almak yararlı olacaktır.

Gözlem sırasında uyulması gereken bir takım kurallar vardır. Bunların başında kuşları rahatsız etmemek gelir. Yuvalama alanlarına girmemek, yumurta veya yuva malzemesi almamak gerekir. Gözlem sonunda bölgede herhangi bir eşya bırakılmamalıdır(www.yigm.kulturturizm.gov.tr).

3.1.1.9. Kanyoning

Rüzgarın ve suların şekil verdiği dere yataklarında başlangıcı ve bitişi belli olan bir spordur.İçerisinde bir çok doğa sporunu barındırır.Kanyoning gibi etkinlikleri yapan bireylerin bilgi ve malzeme açısından donanımlı olmaları gerekmektedir(Ardahan vd.,2017:136).

3.1.1.10. Spor tırmanışı ve geleneksel duvar Tırmanışı

Başlangıçta dağcılığın bir kolu olarak yapılan kaya tırmanışı, uzun süredir bağımsız bir spor dalıdır. Ekstrem bir spor olarak kabul edilir. Bu sporda denge, estetik, esneklik ve gücü bir araya getirmek gerekliliği vardır. Kaya tırmanışında, kol ve bacak kasları başta olmak üzere, vücudun hemen hemen bütün kasları çalışmaktadır. Kaya tırmanışı, sportif ve geleneksel kaya tırmanışı olarak iki farklı kategoride gerçekleştirilebilmektedir. Geleneksel kaya tırmanışı, genel olarak dağcılıkta da belli parkurları geçmek için veya sadece yüzlerce metrelik uzun duvarları tırmanmak amacıyla tırmanıcıların üzerlerinde taşıdıkları teknik emniyet malzemelerini kaya çatlaklarına sıkıştırmak suretiyle yerleştirerek zirveye doğru ilerlemesidir. Geleneksel tırmanış, tırmanıcının kaya üzerinde ilerlemek için gerekli malzemeleri kendisinin yerleştirerek bu malzemeler üzerinde iple kendi ve arkadaşının emniyetini alarak tırmanma şeklidir. Tırmanış için önceden ara ve ana emniyet noktalarının, yüksek kaya duvarları üzerinde kulaklı veya halka boltlarla klip yaparak güvenli şekilde gerçekleşen bir tırmanış türüdür(Ardahan vd.,2017:137).

3.1.1.11. Deep Water Soloing

Deniz ve kaya duvarlarının olduğu yerlerde, suyun derinliği fazla olan, kaya yapısının tırmanmaya uygun açılarda olduğu kayada tırmanıp sonra derin sulara atlamaktır(Ardahan vd.,2017:137).

3.1.1.12. Tarih ve Tarih Öncesi Alanları Ziyaret ve Açık Hava Müzelerini Ziyaret

Açık alanlarda yer alan tarihi ve tarih öncesi yerleri ziyareti içerir. Bu bakımdan dünyanın en büyük açık hava müzesi Roma'dır. İkinci büyük ise Karnak'tır.Türkiye'nin ilk açık hava müzesi Altınköy'dür.Türkiye'yi anlatan bir yerdir.Her yerden orijinal parçalarla monte edilmiş bir müzedir(Ardahan vd.,2017:138).

3.1.1.13. Ata Binme

Kısaca ata binme becerisidir. Binicilik; atı iyi durumda kullanma sanatı olup bu iyi durum, atı tam yerinde, sakin, zamanında, güven içinde ve olabildiğince işe uygun kuvvet sarf ettirerek kullanma becerisidir. Biniciliğin tarihi çok eski zamanlara kadar uzanır. Ata binilerek yapılan bir spor türüdür. Her yaştaki bireylerin yapabileceği aktif bir spordur. Çiftliklerde ata sahip olunabilir ve kişiler kendi imkânlarıyla besleyebilir(www.binicilik.org.tr).

3.1.1.14.Dağ Koşusu

Sarp arazide uzun süre yürüyerek veya koşarak yapılan, dayanıklılık ve doğada yön bulma unsurları içeren bir spor. Dağ koşusu ve oryantiring sporlarıyla benzerlik taşımaktadır.

Genellikle ikişer kişilik takımlar halinde yarışılır. Takımların çadır, uyku tulumu, yiyecek gibi belirli malzemeleri yanlarında bulundurmaları gereklidir. Takımlar birkaç dakikalık aralarla yarışmaya başlarlar.Yarışlar çoğu kez bir günden uzun sürer. Yarışmacılar kendi taşıdıkları malzemelerle kamp yaparlar. Yarışmacıların haritada işaretli olan hedeflere kendi seçtikleri yoldan en kısa sürede gitmeleri beklenmektedir. Bu hedeflerin aralarındaki mesafe oryantiringe oranla daha uzundur. Dayanıklılık ve fiziksel gelişimi geliştiren unsurları da içerir(www.wikipedia.org).

3.1.1.15.Arazide Koşma(jogging)

Hafif ve tempolu bir yürüyüştür. Orman, yeşil alanlar ve kır gibi yerlerde yapılan bir etkinliktir.Her yaştaki bireyin aktif olarak katılabileceği keyifli bir aktivitedir. (Ardahan vd.,2017:139).

3.1.1.16. Bisiklete Binme ve Uzun yol Bisikleti

Bisikletle yapılan bir etkinliktir. Birkaç gün devam eden de olabilir, uzun süreli ülkeyi tamamen bisikletle gezmeyi de içerebilir(Ardahan vd.,2017:138).

3.1.1.17. Ağaç Tırmanışı

Açık alanlarda ve düzenlenmiş parklarda ağaca tırmanmayı içeren bir tür etkinliktir. Ağaçlar arasında bağlantılar oluşturulur ve bu bağlantılarla tırmanış gerçekleştirilir(Ardahan vd.,2017:139).

3.1.1.18. Macera Parkları

İçerisinde çeşitli etkinlikleri içeren kişinin bütün günü hareketli veya istediği şekilde geçirdiği planlanmış doğal alanlardır. Bünyesinde mini club, restaurant, labirent, animasyonlar ve benzeri bir çok aktiviteyi barındırır(Ardahan vd.,2017:139).

3.1.1.19. Piknik

Bütün gün dinlenilir ve çeşitli aktivitelerle yanına yiyecek içecek alınarak yapılan bir etkinliktir.Farklı bölgelere göre çeşitlilik gösterir.Deniz kenarı olduğu durumlarda yüzme ve suya dayalı bir etkinlikte gerçekleştirilir(Ardahan vd.,2017:139).

3.1.1.20.Mağaracılık

Öncelikli hedef mağaraları araştırmak için yapılan bir spor türüdür.Amaç doğa ile yarışmak değil doğayla uyumlu yaşamaktır.Mağaraların haritalandırılması yapılmaktadır(Ardahan vd.,2017:139).

3.1.1.21.Atıcılık

Ateşli silahların kullanılmasıyla yapılan bir spor türüdür.Barutun bulunmasıyla başlayan bir süreçtir.Kuzey Avrupa ülkelerinde ve İngiltere’de başlamıştır.En iyi hedefi vurma ile ilgili yarışmalar düzenlenmiştir(www.wikipedia.org)

3.1.1.22.Kaykay

Çocuk oyuncuğu olarak sözlükte yer alan tahtadan ya da plastikten yapılmış altında tekerlekleri olan bir spor aletidir. Kaykay ekstrem bir spor dalı ve bu amaç için kullanılır.Amerika’da

rüzgarsız günlerde sörf yapmayan gençler tarafından tahta bloklara tekerlek takmak suretiyle icat edilmiştir.Kaykayın üzerinde dengede durularak çeşitli hareketler yapılır.Günümüzde sürekli gelişen bir spordur(www.wikipedia.org).

3.1.1.23. Paten

Buz pateninde, patenin altında bulunan keskin kenarlı bir çelik çubuğun yardımıyla, patenci buzun üzerinde kayar. Tekerlekli patende, patenin altındaki dört küçük tekerlek, patencinin düzgün sert bir zeminin üzerinde kesintisiz olarak hareket etmesine olanak verir. Paten, bot biçiminde deri ya da plastikten yapılan altına en az 2 tekerlek veya kızak takılan, buzda ya da düz zeminde kaymak için kullanılan spor ayakkabısıdır. Kızak, buzpateni için kullanılır.Tekerlekli paten 3 ana parçadan meydana gelmektedir(www.besyo.org).

3.1.1.24.Highlining

Sağlam bir dengenin ve konsantrasyonun olması gereken bir spor türüdür.Şelalerde, kanyonlarda yüksek duvarlar arasında bağlantı bantları oluşturulur.Bu bantlar yürümeye uygundur.Bu bantlar üzerinde yürümek için tekniğin olması gerekir.Bu teknik denge ve psikolojidir(Ardahan vd.,2017:143)

3.1.2.Karda ve Buzda Yapılan Açık Alan Etkinlikleri

Kar üzerinde gün içinde ya da uzun süreli yapılan açık alan etkinlikleridir.Doğada bulunan kar ve buz kaynak olarak kullanılmaktadır.Kar ve buz etkinlikleri şöyle özetlenmektedir:Hedikli yürüyüş(Snow shoeing), Tur kayağı, Dağ kayağı, Kayak, Mukavemet Kayağı, Kızak, Buz pateni, Kar raftingi, Kayakla atlama, Snowboard, Uçurtma sörfü, Şelale(donmuş) tırmanışı, Buzul tırmanışı, Kar bisikleti, Heliski(Ardahan, vd.,2017:143)

3.1.3.Suda Yapılan Etkinlikler

Suda yapılan rekreatif etkinlikleri içerir. Su üstünde, su altında olmak üzere sınıflandırılır.Su üstünde yapılan etkinliklere yatçılık, sörf, uçurtma sörfü, kano, rafting, kürek, su kayağı, dalga ve beden sörfü gibi aktivite ve sporlar örnek verilir.

Su içinde ise su üzerinde yapılan etkinlikler malzeme kullanılarak su altında da yapılabilir. Malzeme kullanılmadan yapılabileceklerin başında yüzme sporu gelmektedir.Atlama, su topu, paletli yüzme, aletli dalış, serbest dalış, sualtı ragbisi, sualtı hokeyi gibi gün içinde ve ya uzun süreli yapılan rekreatif etkinliklerdir(Ardahan, vd.,2017:146)

3.1.4.Havada Yapılan Etkinlikler

Tarihin başlangıcından beri insanoğlu uçma eylemine karşı kayıtsız kalmamıştır. Yerçekimin etkisini hissederek heyecan ve keşif alma imkanı vermektedir.Meltem eşliğinde uzaklara uçmanın keyfidir.Planör, Balon, Paraşütle atlama, Paraşütsüz atlama, Yelken kanat gibi etkinlikler açık alan festivallerinde veya pikniklerde tercih edilerek heyecanlı vakit geçirirler(Ibrahim, H. And Cordes K.A.,2002:371).

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma açık alan rekreasyon faaliyetlerinin hangi faaliyet alanında yoğunlaştığı ve hangi faaliyet alanına ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymaktadır. Araştırma sonucuna göre kentsel rekreasyon faaliyetlerinin araştırma evreninde sayıca çok olması kentlerde açık alan rekreasyon alanlarına ihtiyaç duyulmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir. Çünkü kentlerin nüfus yoğunluğu, yeşil alanın azlığı, yapılaşma ve hava kirliliği gibi etmenler insanların serbest zamanlarını randımanlı geçirmelerini engellemektedir. İnsanlara yaşadıkları kentlerde ve yakın çevrelerinde rekreasyon alanlarına ulaşabileceği imkanların sunulması gerekmektedir. İnsan sağlığı ve gelişimi için büyük önem taşımaktadır. Aynı zamanda kentsel rekreasyon faaliyet alanlarının insanlar için önemi anlaşılmış ve bu alanla ilgili araştırmalar sıklaşmıştır. Yapılan araştırmalarda açık alan rekreasyon alanlarının dünya merkezleri incelendiğinde çok düşük seviyelerde olduğu tespit edilmiştir. Bu bakımdan açık alan rekreasyon alanlarına gereken önemin

verilmesi gerekmektedir. Böylece kentlerde yaşayan insanlar serbest zamanlarını çeşitli faaliyetlerle geçireceklerdir.

Sportif rekreasyon faaliyeti ise ikinci en çok açık alan rekreasyon faaliyeti olarak tespit edilmiştir. Yapılan çalışmalar, rekreasyon amaçlı sportif faaliyetleri yönelen insanların sayısının, diğer faaliyetlere katılanların sayılarından daha fazla olduğunu göstermektedir. Bu araştırmanın sonucu ile eşleşmektedir. Bazı Avrupa ülkelerinde 1950'lerden beri boş zaman faaliyetleri içinde sporda artış gözlemlenmiştir. İnsanın beden ve ruhen gelişimi için spor bilinci ve sportif faaliyet alanlarının gelişimi önemlidir. Bu bakımdan açık alan rekreasyon faaliyet kapsamında sportif rekreasyon alanlarına gereken önem verilmelidir.

Açık alan rekreasyon faaliyetleri kapsamında su ve arazi tabanlı ve kıyı alan rekreasyon faaliyetine araştırmalarda gereken önem verilmediği tespit edilmiştir. Üç tarafı denizlerle çevrili bir ülke olmamıza rağmen kıyı alan rekreasyon faaliyet araştırmaları çok düşük seviyededir. Bu alana gereken önem verilmesi hem denizlerimizin verimli bir şekilde kullanılması hem de bireylerin serbest zamanlarını daha verimli geçirmelerine olanak sağlayacaktır. Yerel yönetimler ve sivil toplum örgütlerinin kıyı alan rekreasyon faaliyetlerinin gelişimine yönelik çalışmalara olanak sağlamalı ve gelişimini tespit etmelidirler.

Rekreasyonel turizm açık alan faaliyetleri kapsamında gelişen bir faaliyet alanıdır. Ancak araştırmanın sonucuna göre çok düşük seviyededir. Yapılan araştırmalar sonucu Türkiye'de turizm alanındaki istihdamın payı her geçen gün arttığını göstermektedir. Dolayısıyla rekreasyonel turizm faaliyetlerine gereken önem verilerek hem turizmin gelişimi hem de bir açık alan rekreasyon faaliyeti olarak insanların hoş vakit geçireceği, kendilerini geliştireceği, ruhen ve beden gelişeceği alanlar yaratılmalıdır.

Sonuç olarak; açık alan rekreasyonunun çeşitliliğinin artması bireyler için büyük önem taşımaktadır. Çünkü her birey farklıdır. Bireyler farklı sosyo kültürlerden ve farklı sosyo ekonomik yapılardan gelmektedir. Her bireyin ihtiyaç duyacağı, ruhsal ve bedensel olarak dinginleşeceği çeşitli açık alan faaliyetleri gerçekleştirilirse, bu faaliyetlere gereken önem verilirse ve olanak sağlanırsa daha mutlu bireyler olacağı düşünülmektedir. Araştırmalarda daha az yoğunlaşılacak açık alan rekreasyon faaliyetlerine gereken önem verilirse her bireyin verimli serbest zaman geçireceği olanak sağlanmış olacaktır.

KAYNAKÇA

Ardahan, F., Karaküçük, S., Çetinkaya, G., Akgül, B.M., Kaplan, A.K.(2017). **Açık Alan Rekreasyonu**, Ankara: Detay Yayıncılık, s.131,132,134,136,137,138,139,143,146.

Argan, M., Yüncü, D., Coşkun, O., Sevil, T., Özel, Ç.H., Yüncü, H.R. ve Şimşek, K.Y.(2013). **Rekreasyon Yönetimi**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, s.13.

Çıdam, F.B. (2007). *Diyarbakır Kent Dokusunun Turizm Ve Rekreasyon Kaynaklarının Peyzaj Mimarlığı Açısından Değerlendirilmesi*. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, s. 221.

Hacıoğlu, N., Gökdeniz, A., Dinç, Y. (2009). **Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi Örnek Animasyon Uygulamaları**: Ankara: Detay Yayıncılık, s.37.

Hazar, A.(1999). **Turizm İşletmelerinde Animasyon**. Ankara: Detay Yayıncılık, s.221,29.

İbrahim, H And Cordes, K.A.(2002). **Outdoor Recreation: Enrichment For a Lifetime**, Champaign, IL, Sagamore Publishing: 361,369,371.

Karaküçük, S.(2016). **Rekreasyon Bilimi**. (Birinci Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık, s.132, 400.

Kocaeski, S., Sevil, T., Şimşek, K.Y., Katırcı, H., Çelik, O. & Çeliksoy, M. A, (2012). **Boş Zaman ve Rekreasyon**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, s.16.

Shible, S.(2016).*The Economic Social Impacts of Outdoor Recreation*.Sheffield Hallam University, Faculty of Health and Wellbeing, s. 8.

Yaylı, A., Gül, T., Karaçar, E., Kement, Ü., Paşlı, M.M., Yayla, Ö., Erol, E., Göker, G.(2014).*Rekreasyona Giriş*.(Birinci Baskı).Ankara: Detay Yayıncılık, s.11,24.

<http://en.wikipedia.org/wiki/what-is-trekking.html> Erişim Tarihi:23.02.2019

<http://en.wikipedia.org/Backpacking> Erişim Tarihi:23.02.2019

http://en.wikipedia.org/wiki/Mountain_biking Erişim Tarihi:23.02.2019

<http://www.patikatrek.com/gezi/kampcilik/11.html> Erişim Tarihi:23.02.2019

<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-10204/nasil-yapilir.html> Erişim Tarihi:23.02.2019

<https://www.binicilik.org.tr/Detay/2/Hakkımızda> Erişim Tarihi:24.02.2019

https://www.wikipedia.org/wiki/Da%C4%9F_maratonu Erişim Tarihi:24.02.2019

<https://tr.wikipedia.org/wiki/At%C4%B1c%C4%B1%C4%B1k> Erişim Tarihi:24.02.2019

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Kaykay> Erişim Tarihi:24.02.2019

<https://www.besyo.org/paten-nedir-nasil-yapilir> Erişim Tarihi:24.02.2019